

Februar 2020

Svineproducenters gæld og investeringer

Siden medio 2019 har priserne på svinekød og smågrise været ekstraordinært høje. I en tidligere opgørelse fra SEGES er det forventede likviditetsoverskud, der vurderes anvendt til gældsnedbringelse under den nuværende "svinepris-boble" (under forbehold for, at svinepesten holdes uden for den danske og tyske grænse), opgjort til ca. 17 mia. Dette notat foretager på sektorniveau en afvejning af, hvordan svineproducenternes likviditetsoverskud bedst kan fordeles i valget mellem behovet for afdrag på gæld og behovet for nyinvesteringer.

I de fleste virksomheder i svineproduktionen er likviditetsskabelsen p.t. af en størrelse, der gør det muligt at tilgodese begge behov, men udgangspunktet og behovet er meget forskelligt fra virksomhed til virksomhed. Der er stor forskel på gældsniveauerne og den hidtidige investeringsadfærd i de enkelte virksomheder, ligesom virksomhedernes strategi og fremtidsplaner kan være forskellige. Det optimale mix er derfor en individuel vurdering.

Hvis udgangspunktet for eksempel er høj gæld og et højt investeringsniveau gennem en længere periode, er det oplagt at anvende en stor del af likviditetsoverskuddet til at nedbringe gæld. Modsat kan der være plads til at øge investeringerne ved lav gæld og et hidtil lavt investeringsniveau, dog afhængig af virksomhedens og -ejerens livscyklus.

For at afdække behovene på sektorniveau, tages der udgangspunkt i det nuværende gældsniveau (de seneste afsluttede regnskaber ultimo 2018) samt nettoinvesteringerne. Investeringer foretages i reglen uregelmæssigt, hvorfor det er valgt at opgøre nettoinvesteringerne over en længere årrække – i nærværende beregninger er perioden 2006-2018 valgt.

Der er foretaget en opgørelse over den samlede svinesektor samt en opdeling i slagtesvin og smågrise, men ikke en særskilt for integreret produktion. Sidstnævntes nøgletal og karakteristika befinder sig dog typisk et sted imellem slagtesvin og smågrise.

Svineproducenternes gæld

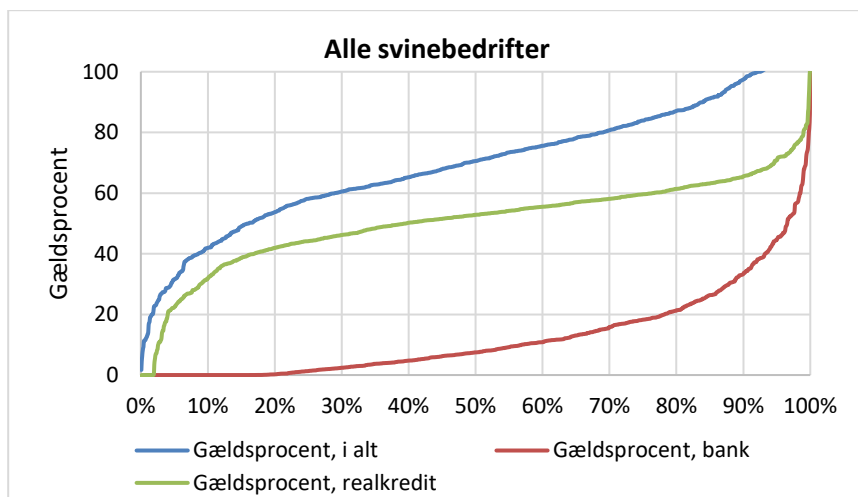
Svineproducenterne er generelt højt gældsat.

Realkreditlån er en billig finansieringsform, som giver gode muligheder for en positiv forrentning. Fuld realkreditbelåning går i reglen op til 70 pct. Afhængig af omstændighederne tilstræber realkreditinstitutterne dog undertiden en lavere realkreditbelåning.

Ideelt set kan der for landbrugsvirksomhedens vedkommende også være fornuft i at bevare en vis buffer af hensyn til mulighederne for at foretage nyinvesteringer og af hensyn til prisen på realkreditlånet (bidragssatsen). At tilstræbe en realkreditbelåning under 60 pct. kan være en målsætning – dog ikke hvis alternativet er anden dyrere finansiering.

Bankgæld er en væsentligt dyrere finansieringsform og bør ideelt set være begrænset til en kassekredit til at dække de løbende likviditetsudsving over året. For svineproducenters vedkommende anslås et gennemsnitligt træk på kassekreditte at kunne holdes under ca. 5 pct. af aktivmassen, dog periodevist med store udsving.

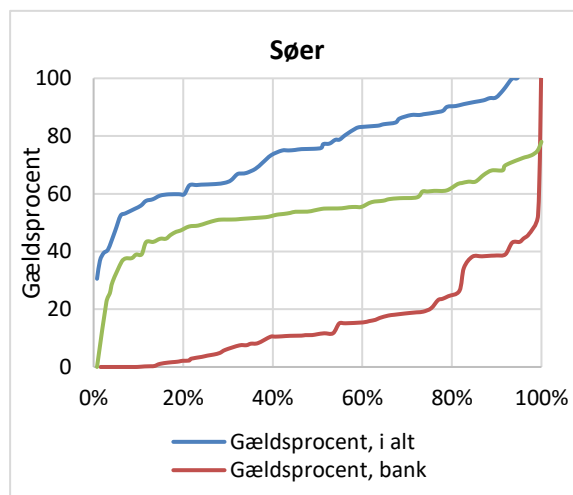
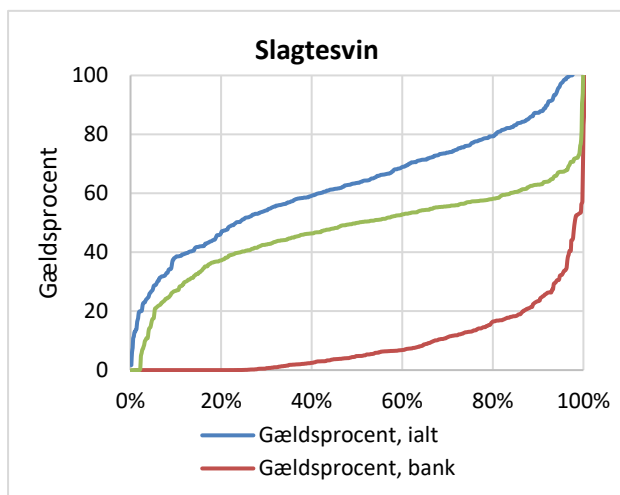
Som det ses af grafikken nedenfor, har halvdelen af svineproducenterne en gældsprocent over 70. Næsten en fjerdedel har en gældsprocent på realkreditlån over 60, og bankgælden udgør over 5 pct. af aktivmassen på næsten 60 pct. af bedrifterne.

Bedrifter med slagtesvin er generelt lavere gældsat end bedrifter med smågrise, også når der tages højde for, at smågrisebedrifter generelt er næsten dobbelt så store.

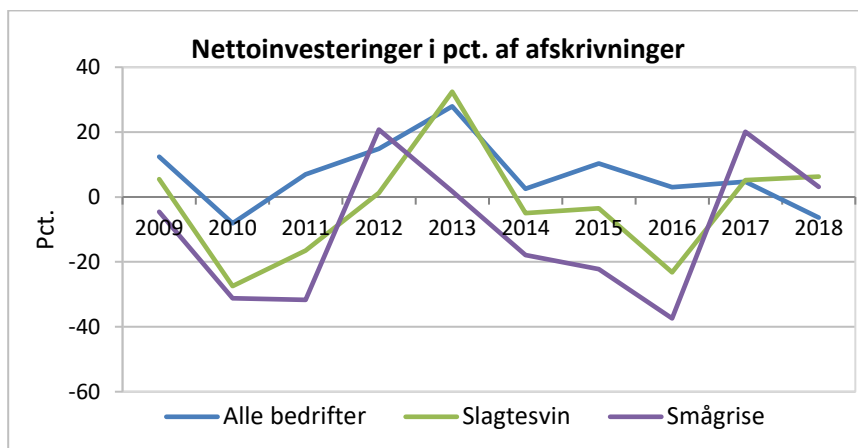
Halvdelen af slagtesvineproducenterne har en gældsprocent over 63, mens det gælder for 76 pct. af smågriseproducenterne.

Der er ikke væsentlig forskel på realkreditbelåningen. Derimod har over 70 pct. af smågriseproducenterne en gældsprocent på over 5 mod "kun" ca. halvdelen af slagtesvineproducenterne.

Svineproducenternes nettoinvesteringer

Svineproducenternes nettoinvesteringer har vist store udsving, både som følge af generelle stød til landbruget, såsom finanskrisen (2008/9), Ruslands importembargo (2014), tørke (2018), svinepest (2019/20) samt som følge af sektorspecifikke konjunkturudsving i almindelighed.

Der er stor forskel på de enkelte bedrifters investeringsomfang, hvilket bl.a. kommer til udtryk i en meget uens fordeling af henholdsvis positive og negative nettoinvesteringer. Men i svine sektoren samlet set har nettoinvesteringerne generelt ligget lavere end i resten af landbruget i det seneste årti. Samtidig har der været en overvægt af år med negative nettoinvesteringer i svine sektoren, og der er samlet set et investeringsefterslæb.

Nettoinvesteringer er i nyere tid blevet et lidt mindre præcist mål for virksomhedens investeringsstrategi. Det skyldes blandt andet en forholdsvis ny tendens i de animalske sektorer, hvor investeringer koncentrerer sig om husdyrproduktionen, mens investeringer i markdriften minimeres, og der i stedet entreres med en maskinstation. I disse tilfælde kan stigende investeringer i staldbygninger og inventar modsvares af faldende investeringer i maskinparken, således at nettoinvesteringerne fremstår lavere end ellers, mens en del af "investeringerne" væltes over på omkostninger til maskinstation. Som konsekvens heraf kan en virksomhed meget vel have en ekspansionsstrategi, uden at det fremgår af nettoinvesteringerne. Det skønnes dog at være et relativt nyt fænomen, således at beregningen af nettoinvesteringer i dette notat generelt set fortsat er gældende.

Tilsvarende anvendes leasing i stigende grad som alternativ til køb og eje. Den mest udbredte form, operationel leasing, indgår dog i opgørelsen, mens den mindst anvendte, finansiell leasing, ikke indgår i opgørelsen. Anvendelsen af leasing ændrer derfor ikke afgørende ved billedet af en sektor med et investeringsefterslæb.

Svineproducenternes gæld og nettoinvesteringer

Svineproducenternes likviditetsoverskud har siden sommeren 2019 været meget højt, og for mange er der mulighed for både at nedbringe gæld og for at investere. For at vurdere, om der i svine sektoren generelt er mest behov for at afdrage gæld eller foretage nyinvesteringer, sammenstilles behovene nedenfor med henblik på at foretage en samlet og afbalanceret vurdering.

Vertikalt i grafikken vises gældsprocenten, opdelt i "lav gæld" under 70, høj gæld mellem 70 og 90 og meget høj gæld over 90¹.

¹ I en sammenligning med soliditet, indgår hensættelser til udskudt skat som egenkapital i beregningen af gældsprocent men ikke i opgørelsen af soliditet. I praksis er der også forskel på bogførte værdier og de værdier, som indgår i den finansielle sektors opgørelse af soliditet. For eksempel anvendes typisk Finanstilsynets værdiansættelse af jord og et realisationsprincip for virksomhedens øvrige aktiver. Alt i alt svarer en gældsprocent på 70 i praksis omtrent til en soliditet på 20, dog med variationer mellem de enkelte bedrifter.

Horisontalt vises nettoinvesteringer som procent af afskrivninger over perioden 2006-2018. Det er mest retvisende at opgøre nettoinvesteringerne over en længere årrække, således at der foretages en udligning af "investeringspukler" og "investeringsgab", herunder eksempelvis den anormale investeringsadfærd både før, under og efter finanskrisen i 2008/9.

Nettoinvesteringerne i forhold til afskrivningerne er delt op i intervaller, hvor for eksempel "< -50" betyder, at der er geninvesteret under halvdelen af værdiforringelsen/afskrivningerne.

		Gæld og nettoinvesteringer - alle svinebedrifter					
		Gældsproct.					
		< -50	-50 til -10	-10 til 10	10 til 50	> 50	Total
> 90	Antal	92	61	52	63	97	364
	Andel i %	4,1%	2,7%	2,3%	2,8%	4,3%	16,1%
	Andel af produktion	3,6%	3,3%	2,5%	3,5%	5,7%	18,7%
	Gæld i alt (gns)	-37.337.077	-50.651.493	-47.018.788	-53.190.023	-52.921.806	-47.805.662
	Realkreditgæld (gns)	-20.382.047	-30.148.188	-28.494.787	-25.371.766	-27.463.364	-25.909.034
	Bankgæld (gns)	-12.676.526	-17.354.188	-14.898.588	-22.763.463	-17.289.055	-16.733.412
	Alder (gns.)	43,4	48,9	44,5	50,3	44,2	45,9
70 - 90	Antal	145	165	84	168	238	799
	Andel i %	6,4%	7,3%	3,7%	7,4%	10,5%	35,4%
	Andel af produktion	5,5%	8,2%	4,5%	9,2%	13,8%	41,1%
	Gæld i alt (gns)	-30.224.617	-39.503.194	-40.825.977	-43.013.812	-44.204.779	-40.096.939
	Realkreditgæld (gns)	-22.368.679	-29.652.530	-29.235.393	-31.029.802	-31.209.958	-29.041.703
	Bankgæld (gns)	-5.230.422	-6.385.897	-7.921.314	-7.455.176	-8.013.147	-7.046.415
	Alder (gns.)	51,2	50,7	50,5	50,0	45,7	49,1
< 70	Antal	239	292	176	185	204	1096
	Andel i %	10,6%	12,9%	7,8%	8,2%	9,0%	48,5%
	Andel af produktion	6,0%	8,8%	6,7%	7,4%	11,4%	40,2%
	Gæld i alt (gns)	-16.888.916	-19.411.442	-26.427.835	-30.676.227	-41.400.496	-25.975.455
	Realkreditgæld (gns)	-14.555.076	-16.519.573	-21.932.746	-25.166.323	-32.722.821	-21.430.805
	Bankgæld (gns)	-1.185.874	-1.411.864	-1.709.633	-2.787.911	-4.558.973	-2.227.580
	Alder (gns.)	56,3	55,1	53,2	54,1	50,5	54,0
Total Antal		476	518	311	415	538	Netto- inv. 2259
Total Andel i %		21,1%	22,9%	13,8%	18,4%	23,8%	100,0%
Total Andel af produktion		15,0%	20,4%	13,7%	20,1%	30,9%	100,0%
Total Gæld i alt (gns)		-24.895.853	-29.490.399	-33.726.632	-39.042.826	-44.710.150	-34.487.290
Total Realkreditgæld (gns)		-18.056.042	-22.307.452	-24.989.991	-27.562.854	-31.109.176	-24.843.732
Total Bankgæld (gns)		-4.637.386	-4.874.248	-5.573.574	-7.677.855	-8.372.972	-6.269.556
Total Alder (gns.)		52,2	53,0	51,1	51,9	47,2	51,0

Grupperne er samlet i farvelagte kategorier med nogenlunde samme karakteristika og konklusioner.

Ikke overraskende er der en vis sammenhæng mellem investeringsomfanget og gældsætningen, idet større investeringer oftest er forbundet med betydelig fremmedfinansiering. Derfor ses en "ophobning" i kategorierne med hhv. høj gæld/højt investeringsomfang og modsat lav gæld/lavt investeringsomfang.

Rød gruppe:

Rød gruppe er karakteriseret ved meget høj gæld på tværs af hele spekteret af nettoinvesteringer. I forhold til valget mellem afdrag og investeringer er vurderingen i tilfælde som disse ofte åbenlys. Den meget høje gæld bør føre til afdrag. I reglen er meget høj gæld også forbundet med begrænset dispositioneret, da kreditgiverne typisk stiller krav om afdrag.

Tabellen nedenfor viser udvalgte karakteristika for de virksomheder, der befinder sig i den røde gruppe:

	Svin i alt	Slagtesvin	Smågrise
Andel af antal (pct.)	16,1	8,3	23,9
Andel af produktion (pct.)	18,7	11,1	24,2
Gæld (mia. kr.)	17,4	3,5	11,4
Andel af samlet sektor-gæld (pct.)	22,3	4,5	14,5
Bankgæld (mia. kr.)	6,1	1,1	4,3
Andel af samlet sektor-bankgæld (pct.)	43,0	7,9	30,2

Anm.: Fordeling på slagtesvin og smågrise fremgår af bilag 1-3.

Bedrifterne i den røde gruppe har en uforholdsmæssig stor andel af bankgælden. Alene den fjerdedel af smågrisebedrifterne, som befinder sig i denne kategori, har en bankgæld på 4,3 mia. kr., hvilket svarer til næsten en tredjedel af svinesektorens samlede bankgæld på knap 14,2 mia. kr.

Virksomhedsejerne i denne gruppe er typisk yngre end gennemsnittet.

For denne gruppe vil det være oplagt at nedbringe den dyre bankgæld på 6,1 mia. kr., der udgør hele 35 pct. af den samlede gæld.

I denne gruppe er der tillige en lille overrepræsentation af bedrifter med en gældsprocent på realkreditlån over 60 pct., så for nogle vil det også være relevant at nedbringe en del af denne, efter at den alt for høje bankgæld er reduceret til et niveau, der passer med det løbende likviditetsflow.

Konklusionerne synes særlig relevante for smågriseproducenterne.

Grå gruppe:

Adfærden med relativ lav investeringsaktivitet indikerer, at mange landmænd i denne kategori har dårlig økonomi eller har anlagt en nedslidningsstrategi for produktionsanlægget. Sidstnævnte kan enten være som et led i landmandens ophør eller som et led i produktionsanlæggets ophør, hvor landmanden foretager en nedslidning for sidenhen at investere i helt nyt produktionsudstyr.

Det forhold, at bedrifterne i denne gruppe er forholdsvis små og gennemsnitsalderen relativt høj peger i retning af, at mange i gruppen har anlagt en nedslidningsstrategi med landmandens ophør for øje.

	Svin i alt	Slagtesvin	Smågrise
Andel af antal (pct.)	37,7	43,1	30,6
Andel af produktion (pct.)	27,0	30,1	23,6
Gæld (mia. kr.)	19,1	7,8	7,8
Andel af samlet sektor-gæld (pct.)	24,4	9,9	10,0
Bankgæld (mia. kr.)	1,8	0,6	0,8
Andel af samlet sektor-bankgæld (pct.)	12,4	4,4	5,3

Anm.: Fordeling på slagtesvin og smågrise fremgår af bilag 1-3.

I denne gruppe er der tilsammen 27 pct. af produktionen, næsten en fjerdedel af den samlede sektor-gæld og en ottendedel af bankgælden. Det vil for denne gruppe være oplagt at nedbringe den dyre bankgæld på 1,8 mia. kr. (9,4 pct. af den samlede gæld), mens realkreditgælden udgør en billig finansiering af bedriften frem til ophør.

Investeringer er kun relevante i denne gruppe i den udstrækning, det passer ind i strategien, eller hvis produktionsanlægget er afskrevet og udtjent, og horisonten for aktivitet er tilstrækkelig lang.

Gul gruppe:

I denne gruppe befinder der sig overvejende større, højt gældsatte bedrifter. En del af bedrifterne har dog i perioden 2006-2018 haft negative nettoinvesteringer, mens andre har været ganske investeringsaktive og har positive nettoinvesteringer.

	Svin i alt	Slagtesvin	Smågrise
Andel af antal (pct.)	28,9	26,1	32,9
Andel af produktion (pct.)	35,7	34,9	36,3
Gæld (mia. kr.)	27,8	11,1	13,4
Andel af samlet sektor-gæld (pct.)	35,7	14,3	17,2
Bankgæld (mia. kr.)	4,6	1,7	2,3
Andel af samlet sektor-bankgæld (pct.)	32,8	12,2	16,5

Det kan ikke udelukkes, at der på bedrifter med større tilbageholdenhed på investeringer med fordel kan investeres i rentable projekter, der kan nedbringe nulpunktet, men generelt er en gældsprocent over 70 (hvilket nogenlunde er ækvivalent med en soliditet opgjort til under 20 efter den finansielle sektors principper) i den høje ende, hvorfor de fleste med fordel kan nedbringe dyr bankgæld og evt. høj realkreditgæld.

Det samme gælder de bedrifter i denne kategori, som udover et højt gældsniveau har haft positive nettoinvesteringer. I lyset af det høje investeringsniveau må det her formodes, at de mest rentable investeringer allerede er foretaget.

Generelt er renten lav på fremmedfinansiering. Bankgælden er dog klart den dyreste og da bankgælden i denne gruppe udgør over 16 pct. af gruppens samlede gæld (4,6 af 27,8 mia. kr.), har virksomhederne i denne gruppe en relativt høj gennemsnitlig finansieringsrente – og dermed et pænt potentiale for at nedbringe finansieringsomkostningerne. Det vil derfor være en klar fordel for de fleste i denne gruppe at prioritere afdrag på bankgælden højest.

Grøn gruppe:

Kombinationen af lav gæld/højt investeringsniveau er typisk en følge af rigtig god indtjening, hvor investeringerne i høj grad egenfinansieres. Her er der samtidig stor frihed for virksomhedsejeren til at disponere overskudslikviditeten, og formuepleje som supplement til investeringer kan i høj grad være relevant, da det må formodes, at rentable investeringer i vid udstrækning foretages løbende.

	Svin i alt	Slagtesvin	Smågrise
Andel af antal (pct.)	17,2	22,5	12,6
Andel af produktion (pct.)	18,8	24,0	15,8
Gæld (mia. kr.)	14,1	3,5	5,3
Andel af samlet sektor-gæld (pct.)	18,1	4,5	6,8
Bankgæld (mia. kr.)	1,4	0,6	0,6
Andel af samlet sektor-bankgæld (pct.)	10,2	4,2	4,0

Selvom bankgælden udgør under 10 pct. af den samlede gæld, kan det ikke udelukkes, at der også i denne gruppe er bedrifter med et uhensigtsmæssigt mix af lånetyper. I så tilfælde giver den aktuelle "svinepris-boble" god mulighed for at optimere størrelsen og sammensætningen af låneporteføljen.

Konklusionerne synes særlig relevante for slagtesvinsproducenterne.

Perspektiver

Det er vanskeligt at opstille eksakte retningslinjer for adfærd, der passer alle bedrifter, da udgangspunktet, præferencer, strategi og livscyklus er forskelligt fra virksomhed til virksomhed. Og oftest er valget ikke et enten-eller, men et både-og med en vurderet vægtning mellem gældsnedbringelse og investeringer.

I valget mellem afdrag og investeringer gælder det generelle synspunkt, at jo højere/dyrere gæld, desto større krav skal der stilles til rentabilitet og nedbringelse af nulpunktet ved en investering. Er der ikke oplagte investeringsalternativer, er afdrag på (dyr) gæld den bedste "pengeanbringelse".

	Rød	Grå	Gul	Grøn
Andel af antal (pct.)	16,1	37,7	28,9	17,2
Andel af produktion (pct.)	18,7	27,0	35,7	18,8
Gæld (mia. kr.)	17,4	19,1	27,8	14,1
Andel af samlet sektor-gæld (pct.)	22,3	24,4	35,7	18,1
Bankgæld (mia. kr.)	6,1	1,8	4,6	1,4
Andel af samlet sektor-bankgæld (pct.)	43,0	12,4	32,8	10,2

Ud fra ovenstående vurderes det samlet set, at bedrifter, hvor der primært er behov for at prioritere afdrag på gæld anslås at udgøre 70-80 pct. af bedrifterne og nogenlunde samme andel af produktionen. De har tilsammen 12,5 mia. kr. i bankgæld, svarende til 90 pct. af den samlede bankgæld i svine-sektoren, og bankgælden udgør næsten 20 pct. af den samlede gæld.

De resterende 20-30 bedrifter kan med fordel prioritere investeringer, hvis der er rentable projekter, der kan nedbringe nulpunktet, eller de kan fortsat følge en afviklingsstrategi, hvis det passer med landmandens/virksomhedens strategi/livscyklus.

Behovet for nedbringelse af gæld vedrører primært bankgælden, og gælder i relativ højere grad små-griseproducenter. Eftersom gælden er ujævnt fordelt, vil behovene for gældsnedbringelse være forskellige, og det ikke være alle, der kan afdrage bankgælden fuldt ud. Under de aktuelle gunstige indtjeningsforhold kan nogle både få bragt bankgælden tilpas langt ned, reducere realkreditgælden, så der er en tilstrækkelig buffer samt begynde at overveje formuepleje. Andre får blot mulighed for at forbedre robustheden.

Specifikt om bankgælden

Behovet for at nedbringe bankgæld afhænger af størrelsen og sammensætningen af bankgælden. Generelt er rente på banklån højere end realkreditlån og bør derfor nedbringes til et minimum.

I nogle tilfælde kan det være nødvendigt at delfinansiere investeringer ea. i en kortere periode med brug af "ordnede banklån", men **ideelt set** bør bankfinansiering kun anvendes som fleksibel finansiering via en kassekredit. Anden bankgæld bør afvikles/omlægges.

Der kan naturligvis være forskel på behovet for at benytte en kassekredit, men generelt betragtet ligger svineproducenters finansieringsbehov over året via en kassekredit skønsmæssigt i niveauet 5 pct. af balancen.

Opgørelse af bankgælden er i højere grad end realkreditgælden forbundet med usikkerhed, da træk-
ket på kassekredit, der fungerer som likviditetsbuffer, varierer mere gennem året. Opgørelsen, der
bygger på ultimo-saldoen, skal derfor tages med forbehold, da det relevante mål i denne sammen-
hæng ville være det gennemsnitlige træk på kreditfaciliteten over året.

Under dette forbehold, viser opgørelsen, at der er behov for at afvikle bankgæld for op til 8 mia. kr.
for at bringe svineproducenternes gæld ned på et optimalt niveau for bankgæld.

I sammenhæng med nedbringelse af bankgæld samt at tage stilling til fastlæggelse af størrelsen og
trækningsfaciliteterne på kassekredit, er det vigtigt at være opmærksom på, at der bevares en
passende trækningsret i forhold til det løbende likviditetsflow inkl. spidsbelastninger under en normal
årscyklus samt til perioder med konjunkturedgange eller ekstraordinære likviditetstræk. I forbindelse
med nedbringelse af bankgælden er det derfor vigtigt at sikre virksomheden fortsatte kreditlines.

Bankgæld og nettoinvesteringer - alle svinebedrifter						
		Gældsprocent				
		< -50	-50 til -10	-10 til 10	10 til 50	> 50
		Total				
> 5	Antal	285	265	171	256	358
	Andel i %	12,6%	11,7%	7,6%	11,3%	15,9%
	Andel af produktion	10,2%	12,3%	8,7%	13,9%	21,8%
	Gæld i alt (gns)	-30.330.509	-37.083.963	-41.558.077	-44.245.473	-48.673.232
	Realkreditgæld (gns)	-20.087.888	-25.351.346	-28.449.346	-28.461.077	-30.844.880
	Bankgæld (gns)	-7.536.992	-9.020.382	-9.547.071	-11.860.089	-12.124.064
	Alder (gns.)	50,3	52,0	49,7	50,5	46,4
< 5	Antal	191	252	141	159	180
	Andel i %	8,5%	11,2%	6,2%	7,1%	8,0%
	Andel af produktion	4,7%	8,1%	5,0%	6,2%	9,0%
	Gæld i alt (gns)	-16.802.269	-21.507.137	-24.238.430	-30.681.675	-36.800.405
	Realkreditgæld (gns)	-15.030.106	-19.107.348	-20.798.804	-26.119.323	-31.636.675
	Bankgæld (gns)	-319.137	-515.337	-759.477	-956.604	-886.331
	Alder (gns.)	55,1	54,0	52,7	54,0	48,8
Total Antal		476	518	311	415	538
Total Andel i %		21,1%	22,9%	13,8%	18,4%	23,8%
Total Andel af produktion		15,0%	20,4%	13,7%	20,1%	30,9%
Total Gæld i alt (gns)		-24.895.853	-29.490.399	-33.726.632	-39.042.826	-44.710.150
Total Realkreditgæld (gns)		-18.056.042	-22.307.452	-24.989.991	-27.562.854	-31.109.176
Total Bankgæld (gns)		-4.637.386	-4.874.248	-5.573.574	-7.677.855	-8.372.972
Total Alder (gns.)		52,2	53,0	51,1	51,9	47,2
Netto- inv.		2259				

Specifikt om realkreditgælden

Det er ikke nødvendigvis den mest optimale gældspleje at nedbringe realkreditgæld, hvis gældspro-
centen på realkreditlånene er lav, da realkreditfinansiering generelt er en meget billig finansierings-
form. Hvis gældsprocenten på realkreditfinansiering er høj, vil det oftest være en fordel at skaffe sig
råderum til fremtidig finansiering af rentable investeringer samt nødvendige investeringer i klima,
miljø mv.

Behovet for at nedbringe realkreditgæld afhænger således af gældsprocenten på realkreditgæld
samt fremtidige belåningsmuligheder. Formelt set er grænsen for realkreditbelåning på 70 pct. for
landbrugsbedrifter. Hvis der tages udgangspunkt i bogførte værdier og gæld, er der principielt set
ikke behov for at afvikle realkreditgæld. Eftersom gælden dog er ulige fordelt, og realkreditinstitut-
terne undertiden tilstræber en lavere LTV samt værdiansætter aktiverne lavere end de bogførte

værdier, er der fortsat et behov hos en gruppe af landbrugsvirksomheder for at afvikle realkreditgæld. Igen under hensyntagen til fremtidige kreditlines.

		Realkreditgæld og nettoinvesteringer - alle svinebedrifter					
		Gældspt.					
		< -50	-50 til -10	-10 til 10	10 til 50	> 50	Total
> 70	Antal	37	34	9	19	28	127
	Andel i %	1,7%	1,5%	0,4%	0,8%	1,2%	5,6%
	Andel af produktion	1,4%	1,4%	0,5%	0,8%	1,2%	5,4%
	Gæld i alt (gns)	-35.640.405	-38.036.276	-47.606.093	-49.018.085	-42.421.511	-40.606.771
	Realkreditgæld (gns)	-26.458.424	-31.699.324	-34.722.479	-38.803.760	-32.099.947	-31.507.116
	Bankgæld (gns)	-6.288.951	-4.458.290	-10.416.100	-6.691.711	-3.559.789	-5.570.240
	Alder (gns.)	42,0	49,6	42,4	48,5	46,4	46,0
60 - 70	Antal	89	94	61	64	92	400
	Andel i %	3,9%	4,2%	2,7%	2,8%	4,1%	17,7%
	Andel af produktion	3,1%	4,3%	2,8%	3,3%	4,4%	17,9%
	Gæld i alt (gns)	-30.889.687	-41.725.778	-43.627.133	-45.857.184	-42.167.682	-40.362.040
	Realkreditgæld (gns)	-22.466.108	-31.525.700	-31.766.144	-37.107.431	-32.804.202	-30.731.134
	Bankgæld (gns)	-6.243.753	-7.375.468	-8.678.691	-5.868.755	-6.457.776	-6.868.124
	Alder (gns.)	49,4	50,5	49,1	50,2	44,0	48,5
< 60	Antal	350	390	242	333	418	1732
	Andel i %	15,5%	17,3%	10,7%	14,7%	18,5%	76,7%
	Andel af produktion	10,4%	14,7%	10,5%	15,9%	25,3%	76,8%
	Gæld i alt (gns)	-22.217.202	-25.794.071	-30.712.367	-37.172.535	-45.421.891	-32.682.587
	Realkreditgæld (gns)	-16.031.948	-19.267.799	-22.917.969	-25.096.545	-30.670.050	-22.996.306
	Bankgæld (gns)	-4.051.050	-4.305.239	-4.609.334	-8.081.069	-9.113.399	-6.182.475
	Alder (gns.)	54,1	53,9	51,9	52,4	48,0	51,9
Total Antal		476	518	311	415	538	2259
Total Andel i %		21,1%	22,9%	13,8%	18,4%	23,8%	100,0%
Total Andel af produktion		15,0%	20,4%	13,7%	20,1%	30,9%	100,0%
Total Gæld i alt (gns)		-24.895.853	-29.490.399	-33.726.632	-39.042.826	-44.710.150	-34.487.290
Total Realkreditgæld (gns)		-18.056.042	-22.307.452	-24.989.991	-27.562.854	-31.109.176	-24.843.732
Total Bankgæld (gns)		-4.637.386	-4.874.248	-5.573.574	-7.677.855	-8.372.972	-6.269.556
Total Alder (gns.)		52,2	53,0	51,1	51,9	47,2	51,0
							Netto- inv.

For notat og beregninger:

Klaus Kaiser

Erhvervsøkonomisk chef

T 8740 5175 / 2013 5175

E kak@seges.dk

Lone Balle Carlqvist

Seniorkonsulent

T 8740 5183

E loc@seges.dk

Arne Oksen

Landskonsulent

T 8740 5221

E aro@seges.dk

Amalie Woel og

Julie Bekhøj Pedersen

Studentermødjhjælpere

Bilag 1 – Samlet gæld og nettoinvesteringer fordelt på slagtesvin og søer

		Gæld og nettoinvesteringer - Slagtesvin				
		Gældspsct.				
		< -50	-50 til -10	-10 til 10	10 til 50	> 50
		Total				
> 90	Antal	24	14	9	23	16
	Andel i %	2,4%	1,3%	0,8%	2,2%	1,6%
	Andel af produktion	2,3%	1,6%	0,8%	3,6%	2,8%
	Gæld i alt (gns)	-24.850.686	-41.543.908	-49.007.131	-42.203.534	-61.019.586
	Realkreditgæld (gns)	-14.147.506	-26.234.342	-29.755.324	-18.914.957	-24.549.945
	Bankgæld (gns)	-8.012.209	-10.976.225	-12.777.977	-19.290.749	-14.778.778
	Alder (gns.)	30,3	53,5	45,2	43,7	43,4
70 - 90	Antal	54	67	30	68	102
	Andel i %	5,2%	6,6%	2,9%	6,6%	10,0%
	Andel af produktion	3,8%	7,5%	4,6%	9,6%	13,2%
	Gæld i alt (gns)	-22.143.544	-32.450.114	-40.844.966	-38.230.246	-40.543.903
	Realkreditgæld (gns)	-15.636.226	-24.617.239	-27.313.451	-28.075.266	-29.451.362
	Bankgæld (gns)	-4.117.807	-5.306.573	-9.319.160	-6.417.746	-6.400.534
	Alder (gns.)	52,3	48,0	50,4	51,2	47,6
< 70	Antal	132	161	94	119	112
	Andel i %	12,9%	15,7%	9,2%	11,6%	10,9%
	Andel af produktion	7,8%	11,7%	6,8%	11,3%	12,7%
	Gæld i alt (gns)	-15.364.527	-16.747.819	-19.332.726	-29.162.572	-31.333.144
	Realkreditgæld (gns)	-13.381.083	-14.421.767	-15.971.852	-23.712.041	-25.585.326
	Bankgæld (gns)	-983.530	-990.694	-1.153.661	-2.396.701	-2.766.579
	Alder (gns.)	57,1	55,0	53,5	54,4	52,1
Total Antal		210	242	132	209	230
Total Andel i %		20,5%	23,6%	12,9%	20,4%	22,5%
Total Andel af produktion		13,9%	20,7%	12,2%	24,6%	28,6%
Total Gæld i alt (gns)		-18.185.618	-22.524.740	-26.124.992	-33.499.560	-37.526.614
Total Realkreditgæld (gns)		-14.044.424	-17.930.393	-19.431.416	-24.605.834	-27.229.999
Total Bankgæld (gns)		-2.592.186	-2.757.689	-3.755.361	-5.517.217	-5.231.332
Total Alder (gns.)		52,8	52,9	52,3	52,2	49,5
		Netto- inv.				
		1023				
		100,0%				
		100,0%				
		-27.721.267				
		-18.246.106				
		-1.606.456				
		54,6				

		Gæld og nettoinvesteringer – Søer				
		Gældspsct.				
		< -50	-50 til -10	-10 til 10	10 til 50	> 50
		Total				
> 90	Antal	49	38	41	33	60
	Andel i %	5,3%	4,1%	4,5%	3,6%	6,5%
	Andel af produktion	4,3%	4,7%	4,5%	3,8%	6,9%
	Gæld i alt (gns)	-44.279.763	-56.265.512	-47.601.047	-62.914.827	-51.779.950
	Realkreditgæld (gns)	-23.641.444	-33.414.445	-29.062.503	-30.612.530	-27.890.339
	Bankgæld (gns)	-15.352.670	-19.879.747	-15.739.059	-28.105.864	-19.879.450
	Alder (gns.)	48,1	46,9	44,3	57,1	45,3
70 - 90	Antal	66	74	40	78	113
	Andel i %	7,2%	8,0%	4,3%	8,4%	12,2%
	Andel af produktion	6,2%	8,1%	4,4%	9,1%	14,7%
	Gæld i alt (gns)	-35.448.191	-41.327.868	-42.427.947	-45.203.311	-44.765.348
	Realkreditgæld (gns)	-27.175.036	-31.561.789	-32.227.355	-31.988.456	-31.366.667
	Bankgæld (gns)	-5.650.925	-6.767.989	-6.503.001	-7.948.563	-8.464.731
	Alder (gns.)	49,3	51,5	49,4	49,2	44,1
< 70	Antal	83	86	48	45	71
	Andel i %	8,9%	9,3%	5,2%	4,9%	7,7%
	Andel af produktion	5,1%	6,7%	5,6%	4,8%	11,0%
	Gæld i alt (gns)	-18.968.252	-23.120.715	-38.854.566	-35.363.635	-52.617.609
	Realkreditgæld (gns)	-16.159.674	-19.779.394	-32.513.126	-28.936.958	-41.953.644
	Bankgæld (gns)	-1.528.117	-1.629.198	-2.487.205	-4.169.447	-5.295.024
	Alder (gns.)	55,2	54,3	51,1	52,3	49,0
Total Antal		198	197	129	156	244
Total Andel i %		21,5%	21,3%	14,0%	16,9%	26,3%
Total Andel af produktion		15,7%	19,5%	14,5%	17,7%	32,6%
Total Gæld i alt (gns)		-30.782.250	-36.249.606	-42.744.821	-46.113.318	-48.784.508
Total Realkreditgæld (gns)		-21.709.323	-26.784.147	-31.322.668	-30.808.773	-33.611.361
Total Bankgæld (gns)		-6.347.018	-7.032.518	-7.953.031	-11.140.461	-10.338.630
Total Alder (gns.)		51,5	51,8	48,4	51,8	45,8
		Netto- inv.				
		925				
		100,0%				
		100,0%				
		-40.954.602				
		-28.808.655				
		-8.579.888				
		49,7				

Bilag 2 – Bankgæld og nettoinvesteringer fordelt på slagtesvin og søer

		Bankgæld og nettoinvesteringer - Slagtesvin							
		Gældspspt.							
		< -50	-50 til -10	-10 til 10	10 til 50	> 50	Total		
> 5	Antal	112	107	52	113	133	516		
	Andel i %	10,9%	10,5%	5,0%	11,1%	13,0%	50,5%		
	Andel af produktion	8,1%	10,8%	6,4%	15,5%	19,6%	60,4%		
	Gæld i alt (gns)	-21.248.513	-27.516.115	-38.270.344	-37.283.781	-46.431.706	-34.231.595		
	Realkreditgæld (gns)	-14.611.484	-19.662.545	-25.520.722	-24.681.694	-31.162.464	-23.206.748		
	Bankgæld (gns)	-4.670.359	-5.794.750	-8.940.965	-9.266.761	-8.550.026	-7.334.743		
	Alder (gns.)	49,4	52,0	51,0	50,1	48,8	50,1		
< 5	Antal	98	135	81	96	98	507		
	Andel i %	9,6%	13,2%	7,9%	9,4%	9,6%	49,5%		
	Andel af produktion	5,8%	9,9%	5,8%	9,0%	9,0%	39,6%		
	Gæld i alt (gns)	-14.691.358	-18.556.091	-18.343.353	-29.023.735	-25.473.878	-21.089.693		
	Realkreditgæld (gns)	-13.397.501	-16.553.157	-15.529.942	-24.516.109	-21.907.542	-18.319.728		
	Bankgæld (gns)	-221.332	-342.917	-432.896	-1.082.408	-739.593	-550.106		
	Alder (gns.)	56,7	53,7	53,1	54,6	50,4	53,7		
		Total Antal	210	242	132	209	230	Netto- inv.	
		Total Andel i %	20,5%	23,6%	12,9%	20,4%	22,5%		100,0%
		Total Andel af produktion	13,9%	20,7%	12,2%	24,6%	28,6%		100,0%
		Total Gæld i alt (gns)	-18.185.618	-22.524.740	-26.124.992	-33.499.560	-37.526.614		-27.721.267
		Total Realkreditgæld (gns)	-14.044.424	-17.930.393	-19.431.416	-24.605.834	-27.229.999		-20.785.782
		Total Bankgæld (gns)	-2.592.186	-2.757.689	-3.755.361	-5.517.217	-5.231.333		-3.973.721
		Total Alder (gns.)	52,8	52,9	52,3	52,2	49,5		51,9

Bilag 3 – Realkreditgæld og nettoinvesteringer fordelt på slagtesvin og søer

		Realkreditgæld og nettointvesteringer - Slagtesvin					
		Gældsprct.					
		< -50	-50 til -10	-10 til 10	10 til 50	> 50	Total
> 70	Antal	10	8	3	5	8	33
	Andel i %	0,9%	0,7%	0,3%	0,5%	0,8%	3,3%
	Andel af produktion	0,7%	0,6%	0,3%	0,4%	0,7%	2,7%
	Gæld i alt (gns)	-23.865.636	-33.707.522	-40.254.522	-25.397.088	-33.965.604	-30.127.093
	Realkreditgæld (gns)	-17.804.152	-28.684.906	-31.278.164	-20.903.149	-25.122.554	-23.639.807
	Bankgæld (gns)	-4.206.274	-3.857.171	-6.244.316	-2.705.766	-4.638.888	-4.155.934
	Alder (gns.)	35,5	49,8	47,1	42,4	42,1	42,4
60 - 70	Antal	23	37	10	28	35	133
	Andel i %	2,3%	3,6%	1,0%	2,7%	3,4%	13,0%
	Andel af produktion	2,3%	4,0%	0,7%	3,5%	3,4%	13,8%
	Gæld i alt (gns)	-23.752.259	-41.399.324	-42.581.469	-42.218.036	-35.305.208	-36.945.992
	Realkreditgæld (gns)	-18.824.800	-32.618.691	-28.609.605	-35.300.673	-30.216.698	-29.817.693
	Bankgæld (gns)	-2.803.614	-5.480.823	-8.145.772	-5.041.957	-2.565.008	-4.348.958
	Alder (gns.)	47,9	51,2	47,8	50,9	46,9	49,2
< 60	Antal	177	197	119	176	187	857
	Andel i %	17,3%	19,3%	11,7%	17,2%	18,3%	83,8%
	Andel af produktion	11,0%	16,1%	11,2%	20,7%	24,6%	83,5%
	Gæld i alt (gns)	-17.142.028	-18.577.637	-24.437.657	-32.371.367	-38.095.305	-26.197.691
	Realkreditgæld (gns)	-13.208.758	-14.780.468	-18.400.585	-23.031.507	-26.763.441	-19.274.695
	Bankgæld (gns)	-2.476.852	-2.207.822	-3.334.181	-5.678.028	-5.754.776	-3.908.471
	Alder (gns.)	54,4	53,4	52,8	52,7	50,3	52,7
Total Antal		210	242	132	209	230	1023
Total Andel i %		20,5%	23,6%	12,9%	20,4%	22,5%	Netto- inv. 100,0%
Total Andel af produktion		13,9%	20,7%	12,2%	24,6%	28,6%	100,0%
Total Gæld i alt (gns)		-18.185.618	-22.524.740	-26.124.992	-33.499.560	-37.526.614	-27.721.267
Total Realkreditgæld (gns)		-14.044.424	-17.930.393	-19.431.416	-24.605.834	-27.229.999	-20.785.782
Total Bankgæld (gns)		-2.592.186	-2.757.689	-3.755.361	-5.517.217	-5.231.332	-3.973.721
Total Alder (gns.)		52,8	52,9	52,3	52,2	49,5	51,9

		Realkreditgæld og nettoinvesteringer - Søer					Gældspct.
		< -50	-50 til -10	-10 til 10	10 til 50	> 50	
> 70	Antal	23	23	7	12	13	77
	Andel i %	2,5%	2,4%	0,7%	1,3%	1,4%	8,4%
	Andel af produktion	2,2%	1,8%	0,7%	1,2%	1,3%	7,2%
	Gæld i alt (gns)	-39.898.014	-37.192.421	-50.612.886	-55.110.247	-38.782.944	-42.181.532
	Realkreditgæld (gns)	-30.496.106	-30.590.604	-36.131.204	-42.520.018	-31.665.383	-33.052.992
	Bankgæld (gns)	-7.145.115	-4.617.236	-12.122.359	-9.176.430	-2.424.082	-6.353.776
	Alder (gns.)	42,7	47,4	40,5	50,6	46,5	45,7
60 - 70	Antal	49	41	42	28	47	207
	Andel i %	5,3%	4,5%	4,6%	3,0%	5,1%	22,4%
	Andel af produktion	3,7%	4,1%	4,6%	3,0%	5,7%	21,0%
	Gæld i alt (gns)	-34.559.954	-40.918.412	-45.431.690	-44.952.193	-48.409.412	-42.589.987
	Realkreditgæld (gns)	-24.949.322	-30.723.549	-33.215.430	-35.525.393	-36.440.990	-31.821.428
	Bankgæld (gns)	-7.083.692	-7.765.691	-9.318.061	-5.827.452	-8.983.919	-7.936.452
	Alder (gns.)	51,6	48,5	49,4	49,7	42,5	48,2
< 60	Antal	126	133	80	116	184	640
	Andel i %	13,7%	14,4%	8,7%	12,6%	19,9%	69,2%
	Andel af produktion	9,8%	13,7%	9,2%	13,5%	25,6%	71,8%
	Gæld i alt (gns)	-27.638.351	-34.648.135	-40.679.477	-45.471.009	-49.590.762	-40.276.528
	Realkreditgæld (gns)	-27.833.595	-24.924.953	-29.928.209	-28.473.438	-33.025.457	-27.319.319
	Bankgæld (gns)	-5.915.295	-7.213.441	-6.889.586	-12.620.667	-11.247.355	-9.057.704
	Alder (gns.)	53,1	53,6	48,6	52,4	46,6	50,6
Total Antal		198	197	129	156	244	925
Total Andel i %		21,5%	21,3%	14,0%	16,9%	26,3%	100,0%
Total Andel af produktion		15,7%	19,5%	14,5%	17,7%	32,6%	100,0%
Total Gæld i alt (gns)		-30.782.250	-36.249.606	-42.744.821	-46.113.318	-48.784.508	-40.954.602
Total Realkreditgæld (gns)		-21.709.323	-26.784.147	-31.322.668	-30.808.773	-33.611.361	-28.808.655
Total Bankgæld (gns)		-6.347.018	-7.032.518	-7.953.031	-11.140.461	-10.338.630	-8.579.888
Total Alder (gns.)		51,5	51,8	48,4	51,8	45,8	49,7
							Netto- inv.